

GLU2-2011

Emneplaner

2011-2012/13

PEL1: Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling	2
UTKAST PEL2: Elevens læring og utvikling.....	7
UTKAST PEL3: Lærerens profesjonelle rolle og identitet.....	10
UTKAST PEL4: Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode	12
Praksisopplæring - 100 dager	15
Matematikk 1 for 5.-10.trinn	23
Norsk 1 for 5. – 10. trinn	28
Engelsk 1 for 5.-10.trinn	35
Naturfag 1 for 5.-10.trinn	41
Samfunnsfag 1 for 5.-10.trinn	45

Grunnskolelærerutdanning for 5. – 10. trinn
Kull 2011

G2PEL100 G2PEL101 G2PEL102 G2PEL103 G2PEL104	Pedagogikk og elevkunnskap Pedagogikk og elevkunnskap 1 Pedagogikk og elevkunnskap 2 Pedagogikk og elevkunnskap 3 Pedagogikk og elevkunnskap 4	60 Studiepoeng
---	---	-----------------------

Norsk	Grunnskolelærerutdanning for 5. – 10. trinn	HØST/VÅR 2010-2013
--------------	--	-------------------------------

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) er et fag på 60 studiepoeng, som går over tre studieår. Faget består av fire emner, på 15 studiepoeng hver. Siste emne er en skriftlig bacheloroppgave.

PEL er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal være samlende og utgjøre den lærerfaglige plattformen i grunnskoleutdanningen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Faget skal gi et grunnlag for praktisk-pedagogisk virksomhet og være et kulturfag som kopler perspektiv på historie, kultur og politikk med oppdragelse, utdanning og danning. Faget skal synliggjøre de spenninger og den kompleksiteten som finnes i læreryrket.

Ved Høgskolen i Buskerud legges det vekt på å kvalifisere lærere for en flerkulturell skole i et samfunn preget av mangfold og endring. Dette perspektivet gjenspeiles også i fagplanen for pedagogikk og elevkunnskap. Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter dessuten språk- og kulturkunnskap, samt internasjonale erfaringer som også forsøkes ivaretatt i de forskjellige emnene.

G2PEL101	PEL1: Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling	15 Stp
-----------------	--	---------------

Undervisningen i emnet går over begge semestre første studieår med sluttvurdering i vårsemesteret.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse, varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser og utfordringer i læringsarbeidet for ulike grupper av elever
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan benytte seg av didaktiske relasjonsteorier i lærerarbeidet
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

INNHOOLD

Emnet setter søkelyset på læreres arbeid i møte med eleven, elevgruppen og lærestoffet. Hovedfokus er planlegging, gjennomføring og vurdering av læringsarbeidet. Betydningen av læreres handlinger for å lede, stimulere, variere, aktivisere og gi læringen retning for alle elever på 5. -10. trinn står sentralt, og er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

Arbeid med de grunnleggende ferdighetene i alle fag fra 5. til 10. trinn blir tematisert på tverrfaglige dager (profesjonsdager) gjennom året, slik at undervisningen i alle fag vektlegger den samme ferdigheten i en periode. Det første året er disse dagene i stor grad lærerstyrt.

Flerkulturelle perspektiver på grunnskolen inngår i alle læringsaktiviteter.

LÆRINGSAKTIVITETER

Lærerutdanningen har en rekke læringsarenaer, bl.a. undervisning på høyskolen, praksisopplæring, læringsfellesskap av medstudenter, forskende fellesskap i grunnskolen og studier på egenhånd. Alle temaer som læringsutbyttet beskriver, behandles ikke nødvendigvis på alle arenaer, men det legges til rette for at erfaringer fra alle arenaer

Undervisningen på høyskolen er eksemplarisk i den forstand at vi søker å drive variert undervisning som også kan egne seg i skolen. Dette gir studentene mulighet til å få erfaringer med ulike læringsaktiviteter, og ikke bare lære om ulike læringsaktiviteter. Seminarundervisning og forelesninger vil utgjøre fundamentet for undervisningen, men det vil også være aktuelt med mer verkstedsorienterte arbeidsmåter, ekskursjoner, drama og rollespill. Studentene vil arbeide både gruppevis og individuelt med kunnskapsstoff og utvikling av ferdigheter i faget med veiledning av faglærere og øvingslærere.

Den viktigste ressursen i læringsarbeidet er alltid den enkelte student, derfor er det sentralt å arbeide slik at studentens motivasjon og egenaktivitet stimuleres. Refleksjon over egen praksis er en sentral kilde til økt kompetanse, og det vil legges til rette for arenaer hvor studentene kan bistå hverandre i dette arbeidet.

Vi legger opp til at studentene utover i studiet i samarbeid med faglærere tar et stadig større ansvar for å utvikle arbeidsmåtene i faget.

IKT er et selvsagt verktøy for studenter og lærere og som læremiddel i undervisningen.

DELTAGELSE

Det er krav om 80 % tilstedeværelse ved undervisning i emnet (se programplanen). Enkelte økter kan fremgå av semesterplanen som særskilt obligatoriske. Fravær på disse må tas igjen etter avtale med faglærer.

VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering gjennom studietiden skjer i tilknytning til studentens arbeid med kunnskapsstoff og ferdigheter i faget. Gjennom veiledning og oppfølging av studentens selvstendige arbeid vurderes studentens faglige, pedagogiske og personlige utvikling, i tilknytning til ferdigheter og kompetanseområder i faget. Herunder faller også vurdering av skikkethet.

Kunnskap om vurdering er et sentralt kompetanseområde for lærere på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Studentene tar del i vurderingsarbeidet i faget for å få forståelse og innsikt i ulike aspekter ved vurderingsarbeidet i skolen.

Arbeidskrav

Emnet har følgende arbeidskrav som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til avsluttende vurdering :

- Det skal skrives logger fra alle undervisningsdager og alle praksisdager. Disse leveres som vedlegg til de skriftlige praksisrapportene.
- Studentene skal gruppevis i løpet av emnet presentere litteraturen fra leseplanen for minst én økt og være opponenter for minst én annen økt.
- Alle studenter skal delta i felles utvikling av vurderingskriterier for praksisrapportene.
- Alle studenter skal delta i pedagogisk verksted for felles utvikling av tiltak for praksisperioden.
- Praksisrapporter leveres både høst og vår. Disse handler om å planlegge, gjennomføre og reflektere systematisk over tiltak i praksis. Rapportene skal være knyttet opp mot relevant teori og utformet etter gitte kriterier.
- Tiltak gjennomført i praksis skal presenteres i grupper på praksisoppsummeringene.

Skriftlige arbeidskrav må være innlevert innen angitt frist og utført i hht kriteriene for å kunne godkjennes. Arbeidskrav som gjennomføres i undervisningsøkter forutsetter tilstedeværelse og må tas igjen ved for eksempel individuell presentasjon på senere tidspunkt hvis mulig, eventuelt kompensatorisk skriftlig arbeid.

Avsluttende vurdering

G2PEL101: Hjemmeeksamen i gruppe, 5 dager (15 stp), gradert karakter: A-F
Faglærer deler studentene inn i grupper på 3 – 5 studenter. Alle hjelpemidler er tillatt.

Vurderingsuttrykk

Avsluttende vurdering vurderes etter karakterskala A – F.

LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Bergkastet, I., Dahl, L., & Hansen, K.A. (2009). <i>Elevenes læringsmiljø - lærerens muligheter: En praktisk håndbok i relasjonsorientert klasseledelse</i> . Oslo: Universitetsforlaget.	185
Gjøsund, P. & Huseby, R. (1999.) <i>I fokus. Observasjonsarbeid i skolen</i> . N. W. Damm og sønn. Side 7 til 118	111
An-Magritt Hauge (2007). <i>Den felleskulturelle skolen</i> . Oslo: Universitetsforlaget	
Innledning	7
Kap 1	22
Kap 2	40
Kap 4	35
Kap 6	26
Helland, T., Manger, T., Nordahl, T., & Lillejord, S. (2009). <i>Livet i skolen : grunnbok i pedagogikk og elevkunnskap / 1</i> . Bergen: Fagbokforlaget	328
Kversøy, K.S. (2005) <i>Etikk – en praktisk vinkling</i> . Bergen: Fagbokforlaget.	110
Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2010) <i>Didaktisk arbeid, 2.utg</i> . Oslo: Gyldendal Akademisk.	180
Mercer, N. & Hodgkinson, S. (ed.) (2008). <i>Exploring Talk in School</i> . Los Angeles: Sage Publications.	
Kap 1: Barnes, D. Exploratory Talk for Learning	16
Kap 4: Mercer, N. & Dawes, L. The Value of Exploratory Talk	18
Kap 10: Wells, G. & Ball, T. Exploratory Talk and Dialogic Inquiry	18
<i>Norsk pedagogisk tidsskrift</i> (2009), årg 93, nr 4	
Hvistendahl, R. & Roe, A.: Leseprestasjoner, lesevaner og holdninger til lesing blant elever fra språklige minoriteter. S. 250-263	14
Øzerk, K.: Læring av lærestoff og utvikling av språk på skolen. Noen metodiske ideer basert på utprøvde opplegg i Oslo –skolen. S. 280-2931	14
Dons, C. F. (2006). Digital kompetanse som literacy? - Refleksjoner over ungdomsskoleelevers multimodale tekster. <i>Digital kompetanse</i> , 1(1), s.58-70. http://www.idunn.no/ts/dk/2006/01/digital_kompetanse_som_literacy_-_refleksjoner_over_ungdomsskoleelevers_mult	12
Solvoll, M. K., & Hatlevik, O. E. (2008). Pedagogisk bruk av wikipedia. <i>Digital kompetanse</i> , 3(3), 222-230. http://www.idunn.no/ts/dk/2008/03/pedagogisk_bruk_av_wikipedia	8
Slemmen, T., & Davies, A. (2009). <i>Vurdering for læring i klasserommet</i> . Oslo: Gyldendal akademisk.	170
Traavik, H., Ørving, A., & Hallås, O. (2009). <i>Grunnleggende ferdigheter i alle fag</i> . Oslo: Universitetsforlaget.	
Artikkel 1. Traavik, H. Grunnleggende ferdigheter: Hvorfor er de så viktige?	14
Artikkel 2. Ørving, A. Å kunne uttrykke seg skriftlig i og utenfor fiksjon.	17
Artikkel 3. Børresen, B. "Å kunne uttrykke seg muntlig" med filosofi som utgangspunkt	16
Artikkel 5. Alver, V. Alle lærere er andrespråklærere.	21
Artikkel 8. Erlien, W. & Mork, S. M. Grunnleggende ferdigheter og bruk av digitale verktøy i naturfag.	18

Det kan i løpet av året komme inntil 100 sider relevant litteratur i tillegg til den som er oppgitt i listen.

Video:

Sugata Mitra: *The child-driven education*.

http://www.ted.com/talks/sugata_mitra_the_child_driven_education.html

RSA Animate – Drive: The surprising truth about what motivates us

<http://www.youtube.com>

Dan Meyer: Math class needs a makeover

http://www.ted.com/talks/dan_meyer_math_curriculum_makeover.html

Total

1400

Viktige grunnlagsdokumenter og nettsadresser:

Utdanningsdirektoratet (2006). *Læreplanverket for Kunnskapsløftet* (LK06)

Oversikt over læreplanverket

http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/Meldingar-og-styringsdokument/

Generell del av planen

<http://www.udir.no/Store-dokumenter-i-html/Den-generelle-delen-av-lareplanen-bokmal/>

Prinsipp for opplæringa, inkludert læringsplakaten

<http://www.udir.no/Store-dokumenter-i-html/Prinsipp-for-opplaringa/>

Fastsatte læreplaner for fagene i grunnskole og videregående skole

<http://www.udir.no/grep/Kunnskapsloftet-fag-og-lareplaner/>

Kunnskapsdepartementet (1998). *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa* (opplæringslova). <http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

G2PEL102	UTKAST PEL2: Elevens læring og utvikling	15 Studiepoeng HØST/VÅR
-----------------	---	------------------------------------

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Erfaringer fra arbeid med kull 2010 kan medføre endringer i emneplanene for 2011-kullet. Kulletts offisielle emneplan for PEL 2 vil publiseres sommeren 2012.

Undervisningen i emnet går over begge semestre andre studieår med sluttvurdering i vårsemesteret.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står over for når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediasamfunn
- har kunnskap om verdier, interesser og normer i ulike ungdomskulturer og den betydning dette har for ungdoms identitet
- har kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter støtter opp under elevenes forståelse av egne læringsprosesser og blir viktige redskap i elevenes strategier for læring
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringsene som gjelder elever og deres rettigheter

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan bidra til at alle elever får utvikle sine grunnleggende ferdigheter i muntlig, lesing og skriving for å gjøre dem i stand til å møte skolens og samfunnets utfordringer
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer når det gjelder elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

INNHOLD

Emnet har den lærende eleven i sentrum. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hver enkelt elev med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap.

Arbeid med de grunnleggende ferdighetene i alle fag fra 5. til 10. trinn blir tematisert på tverrfaglige dager (profesjonsdager) gjennom året, slik at undervisningen i alle fag vektlegger den samme ferdigheten i en periode. Det andre året er disse dagene i stor grad studentstyrt.

Flerkulturelle perspektiver på grunnskolen inngår i alle læringsaktiviteter, men emnet vektlegger spesielt flerspråklighet som et område i lærerens tilrettelegging av opplæringen.

Utfordringene som elevmangfoldet gir for undervisning og læring er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

LÆRINGSAKTIVITETER

Lærerutdanningen er eksemplarisk i den forstand at vi søker å drive variert undervisning som også kan egne seg i skolen. Dette gir studentene mulighet til å få erfaringer med ulike læringsaktiviteter, og ikke bare lære om ulike læringsaktiviteter. Seminarundervisning og forelesninger vil utgjøre fundamentet for undervisningen, men det vil også være aktuelt med mer verkstedsorienterte arbeidsmåter, ekskursjoner, drama og rollespill. Studentene vil arbeide både gruppevis og individuelt med kunnskapsstoff og utvikling av ferdigheter i faget med veiledning av faglærere og øvingslærere.

Vi legger opp til at studentene utover i studiet i samarbeid med faglærere tar et stadig større ansvar for å utvikle arbeidsmåtene i faget.

DELTAGELSE

Det er krav om 80 % tilstedeværelse på undervisning i emnet (se programplanen). Enkelte økter kan fremgå av semesterplanen som særskilt obligatoriske. Fravær på disse må tas igjen etter avtale med faglærer. Studenter som ikke fullfører obligatoriske arbeidskrav (f eks innlevering av oppgaver) eller som ikke tilfredsstillir minimumskrav til deltagelse mister retten til avsluttende vurdering i emnet inntil disse delene er gjennomført.

VURDERING

Arbeidskrav

Det settes opp arbeidskrav som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til avsluttende vurdering i emnet.

- Studentene skal gruppevis i løpet av emnet presentere litteraturen fra leseplanen for minst én økt og være opponenter for minst én annen økt.
- Det skal skrives logger fra alle undervisningsdager og alle praksisdager. Disse leveres som vedlegg til de skriftlige praksisrapportene.
- Alle studenter skal delta i felles utvikling av vurderingskriterier for praksisrapportene.
- Alle studenter skal delta i pedagogisk verksted for felles utvikling av tiltak for praksisperioden.

- Praksisrapporter leveres både høst og vår. Disse handler om å planlegge, gjennomføre og reflektere systematisk over tiltak i praksis. Rapportene skal være knyttet opp mot relevant teori og utformet etter gitte kriterier.
- Tiltak gjennomført i praksis skal presenteres i grupper på praksisoppsummeringene.

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering gjennom studietiden skjer i tilknytning til studentens arbeid med kunnskapsstoff og ferdigheter i faget. Gjennom veiledning og oppfølging av studentens selvstendige arbeid vurderes studentens faglige, pedagogiske og personlige utvikling, i tilknytning til ferdigheter og kompetanseområder i faget. Herunder faller også vurdering av skikkethet.

Avsluttende vurdering

G2PEL102: Individuell muntlig eksamen (15 stp)

Vurderingsuttrykk

Det benyttes gradert karakterskala A – F, hvor A er beste karakter og F er ikke bestått.

LITTERATUR

Oppdatert litteraturliste for PEL2 vil foreligge ved semesterstart andre studieår.

Obligatorisk litteratur

Viktige grunnlagsdokumenter og nettsadresser:

Utdanningsdirektoratet (2006). *Læreplanverket for Kunnskapsløftet* (LK06)

Oversikt over læreplanverket

http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/Meldingar-og-styringsdokument/

Generell del av planen

<http://www.udir.no/Store-dokumenter-i-html/Den-generelle-delen-av-lareplanen-bokmal/>

Prinsipp for opplæringa, inkludert læringsplakaten

<http://www.udir.no/Store-dokumenter-i-html/Prinsipp-for-opplaringa/>

Fastsatte læreplaner for fagene i grunnskole og videregående skole

<http://www.udir.no/grep/Kunnskapsloftet-fag-og-lareplaner/>

Kunnskapsdepartementet (1998). *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)*.

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

G2PEL103	UTKAST PEL3: Lærerens profesjonelle rolle og identitet	15 Studiepoeng HØST
-----------------	---	--------------------------------

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Erfaringer fra arbeid med kull 2010 kan medføre endringer i emneplanene for 2011-kullet. Kulletts offisielle emneplan for PEL3 vil publiseres sommeren 2013.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, rammebetingelser og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, kulturelt og religiøst mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om overgangen mellom barnetrinn og ungdomstrinn og ungdomstrinn og videregående skole
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalisert verden
- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

FERDIGHETER

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalisert samfunn

INNHold

Emnet bygger på de to første emnene og omhandler endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv. Dette innebærer kunnskap om skolen som organisasjon, profesjonelt utviklingsarbeid og profesjonsetisk bevissthet som grunnlag for læreres samarbeid med kolleger, foresatte og ulike instanser. Dette er også hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

LÆRINGSaktiviteter

Lærerutdanningen er eksemplarisk i den forstand at vi søker å drive variert undervisning som også kan egne seg i skolen. Dette gir studentene mulighet til å få erfaringer med ulike læringsaktiviteter som også kan egne seg i skolen, og ikke bare lære om ulike læringsaktiviteter. Seminarundervisning og forelesninger vil utgjøre fundamentet for undervisningen, men det vil også være aktuelt med mer verkstedsorienterte arbeidsmåter, ekskursjoner, drama og rollespill. Studentene vil også arbeide både gruppevis og individuelt med kunnskapsstoff og utvikling av ferdigheter i faget med veiledning av faglærere og øvingslærere.

Vi legger også opp til at studentene utover i studiet i samarbeid med faglærere tar et større ansvar for å utvikle arbeidsmåtene i faget.

DELtagelse

Det er krav om 80 % tilstedeværelse på undervisning i emnet (se programplanen). Enkelte økter kan fremgå av semesterplanen som særskilt obligatoriske. Fravær på disse må tas igjen etter avtale med faglærer. Studenter som ikke fullfører obligatoriske arbeidskrav (f eks innlevering av oppgaver) eller som ikke tilfredsstill minimumskrav til deltakelse mister retten til avsluttende vurdering i emnet inntil disse delene er gjennomført.

VURDERING

Arbeidskrav

Det settes opp 2 arbeidskrav som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til avsluttende vurdering.

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering gjennom studietiden skjer i tilknytning til studentens arbeid med kunnskapsstoff og ferdigheter i faget. Gjennom veiledning og oppfølging av studentens selvstendige arbeid vurderes studentens faglige, pedagogiske og personlige utvikling, i tilknytning til ferdigheter og kompetanseområder i faget. Herunder faller også vurdering av skikkethet.

Avsluttende vurdering

G2PEL103: Individuell skriftlig eksamen, 5 timer (15 stp)
Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter etter gradert karakterskala, A-F, hvor A er beste og E laveste ståkarakter.

LITTERATUR

Utarbeides i samarbeid med studentene innen utgangen av 2. studieår.

G2PEL104	UTKAST PEL4: Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode	15 Studiepoeng VÅR
-----------------	--	-------------------------------

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Erfaringer fra arbeid med kull 2010 kan medføre endringer i emneplanene for 2011-kullet. Kulletts offisielle emneplan for PEL4 vil publiseres sommeren 2013.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

FERDIGHETER

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av en egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

INNHold

BACHELOROPPGAVE, VITENSKAPSTEORI OG FORSKNINGSMETODE

Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på en valgt problemstilling. Oppgaven skal knyttes til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Det innebærer at problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Hensikten med oppgaven er å gi en helhetlig og sammenhengende framstilling og refleksjon om sentrale spørsmål i profesjonsutøvelsen.

LÆRINGSAKTIVITETER

Hovedarbeidet av arbeidet med faget vil være knyttet til studentenes selvstendige arbeid med bacheloroppgaven, med regelmessig veiledning fra oppnevnte veiledere, men det vil også være undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode.

DELTAGELSE

Det er krav om 80 % tilstedeværelse på undervisning i emnet (se programplanen). Enkelte økter kan fremgå av semesterplanen som særskilt obligatoriske. Fravær på disse må tas igjen etter avtale med faglærer. Studenter som ikke fullfører obligatoriske arbeidskrav (f eks innlevering av oppgaver) eller som ikke tilfredsstillir minimumskrav til deltakelse mister retten til avsluttende vurdering i emnet inntil disse delene er gjennomført.

Arbeidet med bacheloroppgaven gjøres normalt i grupper på 3 – 4 personer. Unntaksvis kan det avtales gruppestørrelse på inntil 5 personer. Studentene etablerer selv grupper ut fra egne faglige interesser.

VURDERING

Arbeidskrav

Det settes opp 1 arbeidskrav som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til avsluttende vurdering, se avsnittet om underveisvurdering.

Underveisvurdering

I løpet av prosessen med utarbeidning av bacheloroppgaven skal studentene presentere sitt arbeid med oppgaven for medstudenter og veiledere i et 10-15 minutters framlegg. Formålet med presentasjonen er å formidle hvordan studenten har arbeidet med oppgaven, og vise sammenheng mellom mål, teorier, metode og forståelse og analyser av eventuelle funn.

Studenten skal:

- presentere sine problemstillinger og erfaringer på en informativ og inspirerende måte i løpet av tilmålt tid

- synliggjøre sin evne til refleksjon over ulike faser i prosessen

Vurdering av presentasjonen skjer av et lærerteam bestående av lærere fra både pedagogikk og fordypningsenheten. Presentasjonen skjer i forkant av innlevering slik at erfaringene fra presentasjonen kan tas hensyn til i den skriftlige bacheloroppgaven.

Framlegget vurderes til godkjent eller ikke godkjent. Hvis et framlegg ikke blir godkjent, skal studenten få anledning til å prøve på nytt innen 2 uker.

Gjennomført og godkjent presentasjon er en forutsetning for å få den skriftlige bacheloroppgaven endelig vurdert, men presentasjonen er ikke en del av vurderingsgrunnlaget for bacheloroppgaven. Presentasjon skal skje i god tid før innlevering av oppgaven.

Sluttvurdering

G2PEL104: Bacheloroppgave (15 stp), gradert karakter: A-F

Den skriftlige bacheloroppgaven blir vurdert av to faglig tilsatte ved høgskolen, normalt en pedagog og en fra fordypningsenheten.

LITTERATUR

Størstedelen av pensum vil være knyttet opp mot bacheloroppgaven og vil være selvvalgt. Oppgitt pensum vil være knyttet til vitenskapsteori og forskningsmetode. Oppgitt pensum vil bli avklart før emnet starter.

Med forbehold om endringer:

MacNiff, J. and Whitehead, J. (2009) *Doing and Writing Action Research*. London: SAGE Publications Ltd

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Plan for praksis vil være under videreutvikling de nærmeste årene. Beskrivelsen av innhold i praksisemnene for andre, tredje og fjerde studieår må derfor betraktes som utkast som kan komme til å endres noe frem til det aktuelle studieåret.

G2-PRAK100	Praksisopplæring - 100 dager	0 Studiepoeng
G2PRAK101	1. årspraksis - 30 dager på mellomtrinnet	1.år høst og vår
G2PRAK102	2. årspraksis - 30 dager på ungdomstrinnet	2.år høst og vår
G2PRAK103	3. årspraksis - 20 dager på mellomtrinnet	3.år høst og vår
G2PRAK104	4. årspraksis - 20 dager på ungdomstrinnet	4.år høst og vår

G2-PRAK200	Annen praksis	0 Studiepoeng
G2PRAK201	10 timer leksehjelp	1.år høst og vår
G2PRAK202	Skoleovertakelse med entreprenørskap	2.år vår
G2PRAK203	Deltakelse i forskning/utvilingsprosjekt i grunnskolen	3.år høst og vår

Norsk	Grunnskolelærerutdanning 5. – 10. trinn	HØST/VÅR 2011-2012
--------------	--	-------------------------------

Praksis i grunnskolelærerutdanningen er en læringsarena på lik linje med undervisning ved høyskolen. I praksis skal studenten få innsikt i alle sider ved yrket og utvikle forståelse for hva en helhetlig lærerrolle innebærer. Studenten skal i praksisperiodene inngå i arbeids- og læringsfelleskap som bidrar til profesjonsdanning gjennom felles planlegging, erfaringsutveksling, analyse og refleksjon.

100 dager av praksisopplæringen er veiledet. I tillegg kommer andre praksisformer som gir et utvidet læringsutbytte.

Det kreves gyldig politiattest for studenter som skal ha praksis i grunnskolen. En student som har normal progresjon i studiet skal levere politiattest ved semesterstart første og fjerde høstsemester.

LÆRINGSUTBYTTE

Læringsutbyttet i de ulike praksisperiodene må vurderes ut fra at studiet er en progresjonsbasert grunnutdanning. En nyutdannet grunnskolelærer vil ha behov for å videreutvikle sin lærerkompetanse gjennom å praktisere i yrket, samarbeide med kolleger og delta i veiledning av nyutdannede.

1. årspraksis

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om lærerens rolle
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

FERDIGHET

Studenten

- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
- kan legge til rette for utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter i arbeidet med fagene
- kan bruke ulike arbeidsmåter og læremidler i undervisningen tilpasset 5. – 10. trinn

- kan med utgangspunkt i relevant teori velge og bruke aktuelle kartleggingsverktøy i opplæringen
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere og lede elevers læringsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring, fag og elever i lys av profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger

2. årspraksis

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om elevenes utvikling og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- har kunnskap om elevvariasjoner og tilpasset opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

FERDIGHETER

Studenten

- kan utvikle mål for opplæringen i ulike fag og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter gruppestørrelse og undervisningens hensikt

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har innsikt om grunnleggende ferdigheters betydning for læring av fag og elevenes forståelse av fagkunnskap
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har innsikt i egen utvikling som lærer
- kan vurdere egen lærerkompetanse og eget læringsbehov

3. og 4. årspraksis

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

FERDIGHET

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulik størrelse
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere opplæring i fagene
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder
- kan planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan håndteres på
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere skolen i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

INNHold

I hver veiledete praksisperiode plasseres studentene i grupper på fire på en av HIBUs praksisskoler. I løpet av de fire studieårene vil en student dermed ha veiledet praksis på fire forskjellige skoler, veiledes av minst fire forskjellige praksislærere og praktisere på minst fire forskjellige klassetrinn – to på mellomtrinnet og to på ungdomstrinnet.

For de andre praksisformene, leksehjelp, skoleovertakelse og FoU-deltakelse, vil organisering og avtaleinngåelse i større grad være den enkelte students ansvar.

I alle praksisperioder skal

- hver studentgruppe utarbeide og inngå en gruppekontrakt basert på medlemmenes forventninger og ønsker for gruppearbeidet
- hver enkelt student og praksislærer inngå en praksiskontrakt som regulerer gjensidige forventninger basert på studentens ønsker for perioden
- studentgruppen gjøre seg kjent med elevene og klasse miljøet gjennom observasjon før de får ansvaret for undervisningsplanlegging og -gjennomføring
- det være progresjon fra planlegging sammen med praksislærer til mer selvstendig arbeid, både gruppevis og individuelt, fra undervisning for enkeltelever/elevgrupper til undervisning i fulle klasser
- studentene hver uke observere medstudenters, praksislærers og andre læreres undervisning og reflektere over observasjonene i veiledningssamtaler
- studentkullet ha erfaringsdelings- og refleksjonsdager på høyskolen, jfr årsplan for praksis
- studentgruppe og praksisveileder være seg bevisst elevmangfoldet i klasserommet og benytte forskjellige former for flerkulturelt perspektiv i veiledningssamtalene
- studentene – sammen med praksislærer, i gruppe og individuelt – utarbeide skriftlige didaktiske planer for undervisning med utgangspunkt i den didaktiske relasjonsmodellen
- studentene levere skriftlig veiledningsdokument til praksislærer i god tid før avtalt veiledning
- studentene sende veiledningsgrunnlag til faglærer minst 48 timer før faglærer kommer for å observere og delta i praksisveiledning

G2PRAK101: 1. årspraksis – 30 dager på mellomtrinnet

I første studieår er hovedtemaet for praksisopplæringen lærerrollen, lærerarbeidet og lærerens tilrettelegging for læring av fag for 5. – 10. trinn. Dette omhandler:

- Utvikling av egen læreridentitet gjennom både observerende og aktiv deltakelse i praksisfellesskap og refleksjon over erfaringer, teori, verdier og holdninger.
- Lærerarbeidet i møte med elever på mellomtrinnet, elevgrupper og klasser
- Læringsledelse i flerkulturelle klasserom, i møte med elever; ledelse av, rutiner og regler for læringsarbeidet
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning. Studenten skal sammen med praksislærer og gruppe utarbeide didaktiske planer for all undervisning.
- Læringsrettet vurdering
- Aktuelle kartleggingsverktøy

G2PRAK102: 2. årspraksis – 30 dager på ungdomstrinnet

Hovedtemaet for praksisopplæringen i andre studieår er eleven i 5. – 10. trinn, elevmangfoldet og elevenes møte med skole og fag. Dette omhandler:

- Elevenes faglige, sosiale, kulturelle og personlige læring og utvikling på ungdomstrinnet
- Inkluderende læringsfellesskap
- Variert og tilpasset opplæring, ulike arbeidsmåter
- Lærerarbeidet i møte med elever på ungdomstrinnet, elevgrupper og klasser
- Lærerarbeid og læringsledelse i flerkulturelle klasserom og i møte med elever med spesielle behov
- Klasseromskunnskap/kunnskap om ulike læringsarenaer

G2PRAK103: 3. årspraksis – 20 dager på mellomtrinnet

I tredje vil studentene arbeide videre med hovedtemaene fra første og andre studieår. Et nytt hovedtema for praksisopplæringen for tredje studieår er skolen som organisasjon, det profesjonelle fellesskapet og samarbeid med foresatte og andre sentrale instanser utenfor skolen. Dette omhandler:

- Lærerens rettigheter og plikter, lærerarbeidet på organisasjonsnivå og i profesjonelle fellesskap
- Skole- og elevdemokrati, foresatte og elevers rettigheter
- Samarbeid med foresatte, PPT og andre aktører
- Kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- Samarbeid med lokalmiljøet med vekt på entreprenørskap
- Overganger mellom trinnene
- Lokalt læreplan- og utviklingsarbeid
- Forskningsbasert kunnskap som utgangspunkt for endring og utvikling i skolen

G2PRAK104: 4. årspraksis – 20 dager på ungdomstrinnet

I fjerde studieår vil studentene arbeide videre med hovedtemaene fra de foregående studieårene med vekt på å ha større ansvar for planlegging og undervisning over en lengre sammenhengende periode.

Praksisopplæring og veiledning skal i størst mulig grad knyttes til studentens studiefag fjerde studieår, men alle studenter bør også undervise og observere i sine to første undervisningsfag for å få stort nok omfang.

G2PRAK201: 10 timer leksehjelp første studieår

Studenten skal i løpet av første studieår aktivt delta minst 10 timer i en leksehjelpsordning for mellom- og/eller ungdomstrinn. Studenten står selv fritt til å velge hvor og har selv ansvaret for å inngå avtaler og sørge for å gjennomføre leksehjelpspraksis innen vårens eksamensperiode starter.

Studenten leverer skriftlig dokumentasjon på fullført deltakelse til praksiskoordinator i mai første studieår. Aktuelle dager og siste frist for dokumentasjonsinnlevering vil fremgå av vårens semesterplan.

Hvis G2PRAK201 ikke fullføres i sin helhet innen dokumentasjonsfristen første studieår, blir emnet vurdert til ikke bestått og studenten må ta hele på ny andre studieår.

G2PRAK202: Skoleovertakelse / trinnoverltagelse andre studieår

På våren etter 2.årspraksis skal studentkullet ta ansvaret for driften av en skole, eventuelt et trinn i tre-fem sammenhengende dager. Skoleovertakelsen kan finne sted i samarbeid mellom 2.årskullene fra GLU1 og GLU2.

Utnevning av en ledergruppe skjer ved en søknads- og intervju prosess som er praksisskolens ansvar. Organisering og tilrettelegging av selve overtagelsen skjer i samarbeid mellom studentenes ledergruppe og praksisskolens ledelse.

På høyskolen organiseres forberedelse til og oppsummering av skoleovertakelsen som et tverrfaglig prosjekt. Entreprenørskap skal være tema for deler av skoleovertakelsen for alle studenter. Deltakelse på økter og arbeid med entreprenørskap er arbeidskrav for emnet og må være godkjent for at dette emnet skal kunne bestås.

Detaljert ansvarsfordeling og retningslinjer for skoleovertakelser er beskrevet i «Håndbok for skoleovertakelser». Denne og informasjon om hvert studieårs skoleovertakelse publiseres i egen mappe i Praksisrommet på Fronter.

G2PRAK203: Deltakelse i FoU-prosjekt tilknyttet grunnskolen

I sitt tredje studieår skal studentene delta i/være tilknyttet et forsknings- og/eller utviklingsprosjekt i grunnskolen. Deltakelsen skal gi nærmere kjennskap til aksjonslæring og -forskning som metode for skoleutvikling. Studenten kan velge å knytte bacheloroppgaven til prosjektet.

På semesterplanen settes det av 10 dager spredt gjennom året for å legge til rette for felles møtetid. Deltakelse i prosjekt kan være individuell eller gruppevis, tilknyttet et av høyskolens FoU-prosjekter eller et prosjekt som drives alene av en praksisskole.

Uansett organiseringsform, får student/studentgruppe veiledning i tilknytning til prosjektet.

Studenten skriver en rapport om prosjektet og egen deltakelse. Veileder og prosjektgruppe vurderer studentens praksis til Bestått/ikke bestått på bakgrunn av prosjektrapport og deltakelse.

LÆRINGSAKTIVITETER

I praksisopplæringen skal studenten lære ved å delta i alle aktiviteter som ligger i lærerhverdagen og i tillegg aktiviteter som er knyttet til lærerstudentrollen, bl.a.:

- observasjon
- planlegging
- undervisning
- vurdering og evaluering – bl.a. elevvurdering, egevaluering, evaluering av medstudenter og av praksisperioden
- møtedeltakelse
- veiledning – både som veisøker og som veileder av medstudenter
- praksisoppgaver gitt i tilknytning til studiefag
- gruppearbeid

- samarbeid med kolleger, foreldre og eksterne interessenter
- utedager og ekskursionsjoner
- inspeksjon
- klasseromsorganisering og rydding
- erfaringsdeling med teoritilknytning på høyskolen
- annet

FORKUNNSKAPSKRAV

Praksis er progresjonsbasert, det innebærer at en student ikke kan gå videre til neste praksisperiode uten å ha bestått den foregående:

1.årspraksis: Ingen forkunnskapskrav

2.årspraksis: Bestått 1.årspraksis

3.årspraksis: Bestått 2.årspraksis

4.årspraksis: Bestått 3.årspraksis

DELTAGELSE

All praksis og tilhørende møter og seminarer er obligatoriske. Gyldig fravær er egen eller barns sykdom som dokumenteres med legeerklæring, eller innvilget velferdspermisjon. Alt annet fravær er ikke gyldig fravær. Fravær som ikke er gyldig (se over) medfører at praksisperioden må vurderes til ikke bestått.

For å få bestått praksis må studenten ha gjennomført det antall dager som studieårets praksis omfatter. Kun gyldig fravær gir rett til å «ta igjen» tapte praksisdager. Ved skoleovertakelser er det ikke mulig å ta igjen tapte dager, ved fravær fra denne typen praksis må studenten ta hele overtakelsen på ny neste studieår.

Fravær fra obligatoriske møter i forbindelse med praksis

- Dersom studentene har gyldig fravær fra praksisforberedelser, må studenten selv sørge for å innhente informasjon om praksisperioden, og selv oppsøke praksisskolen før praksis begynner.
- Ved fravær fra praksisforberedelser og/eller praksisoppsummering vil studenten måtte levere et skriftlig arbeid etter nærmere retningslinjer fra praksiskoordinator for å få praksis godkjent.
- Ved *ikke gyldig* fravær, vil praksis vurderes til ikke bestått.

Fravær i praksisperioden

- Fravær meldes umiddelbart av studenten til praksisskolen ved rektor - eller til annen person etter avtale med praksisskolen.
- Legeattest leveres til praksisskolen med kopi til praksiskoordinator på høyskolen.
- Ved gyldig fravær vil studenten få rett til utsatt praksis. Praksiskoordinator legger til rette for ny praksis, fortrinnsvis i neste ordinære praksisperiode.
- Ved kortere gyldig fravær kan student og praksisskole gjøre avtale om å ta igjen fraværet etter endt praksisperiode. Praksiskoordinator på høyskolen må få beskjed om dette fra praksislærer.

VURDERING

All praksis vurderes med karakteren Bestått/Ikke bestått. Ved ikke bestått praksis, må studenten gjennomføre samme praksis på nytt neste studieår. Det andre forsøket må bestå for at studenten skal kunne fortsette profesjonsutdanningen.

Arbeidskrav

Førstehjelpskurs må være gjennomført før praksisstart 1. og 3. studieår. Studenter som har deltatt på førstehjelpskurs i løpet av de siste seks månedene før praksisstart, kan ved å fremlegge dokumentasjon få fritak for deltakelse på utdanningens førstehjelpskurs.

For hver praksisperiode skal studenten i gruppe foreta skriftlig evaluering av praksisukene.

Underveisvurdering

Studenten har krav på løpende formativ vurdering i løpet av praksisperioden. Denne kommer til uttrykk muntlig under veiledning.

Midtveis i veiledelede praksisperioder skal studenten få midtveisvurdering basert på innholdet i praksiskontrakten, forventet generelt læringsutbytte for studiet og forventet læringsutbytte for den aktuelle praksisperioden. Midtveisvurderingen skal gis som en individuell samtale og studenten skal få en skriftlig oppsummering.

I alle praksisperioder skal øvingslærere og faglærere være særskilt oppmerksomme på studentens:

- arbeidsinnsats og engasjement
- vilje til læring
- kontakt med barn og unge
- kontakt og samarbeid med praksisveileder, medstudenter og høyskolens faglærere
- ansvarsfølelse og selvstendighet
- yrkesetisk holdning
- evne til selvstendighet og overblikk i undervisningen (stigende krav gjennom studietiden)
- evne til å resonnerer og begrunne pedagogisk arbeid i spenningsfeltet mellom teori og praksis

Når øvingslærer er i tvil om studenten kommer til å klare å bestå praksisperioden i henhold til kravene for de forskjellige periodene, skal studenten snarest få skriftlig varsel om at der er fare for ikke bestått ved avsluttende vurdering. Ved ikke bestått praksis må studenten ta hele eller deler av praksisperioden opp igjen for å bestå praksis.

Avsluttende vurdering

Studiet har veiledet praksis over fire år og i tillegg tre andre praksisformer over de tre første årene.

VURDERING AV VEILEDET PRAKSIS

Praksislærer skal sammen med faglærer og praksisskolens rektor/avdelingsleder vurdere studenten i praksis.

Praksislærer fyller ved slutten av praksisperioden ut skjema for sluttvurdering og beskriver studentens oppnådde læringsutbytte i hht praksisplanens forventede utbytte for praksisperioden og studentens praksiskontrakt. Vurderingen uttrykker også studentens skikkethet.

Sluttvurderingen presenteres for studenten i en individuell veiledningssamtale ved praksisperiodens slutt og underskrives av alle deltakende parter. Originalen sendes høyskolen; studenten og praksisskolen får en kopi hver.

Et viktig formål med vurderingen er at den skal motivere til videre engasjement og læring, samt sikre kvalitet og progresjon i det videre praksisløpet. Studenten vil derfor ved ny praksisperiode ta utgangspunkt i tidligere vurderinger ved utforming av praksiskontrakt og alltid overlevere kopi av tidligere vurderinger til ny praksislærer.

Praksisperioden sensureres til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av gjennomføring/godkjenning av arbeidskrav og deltakelse knyttet til det enkelte emnet, samt praksislærers sluttvurdering.

VURDERING AV ANDRE PRAKSISFORMER

Andre praksisformer vurderes til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av dokumentert deltakelse og gjennomføring/godkjenning av eventuelle arbeidskrav knyttet til praksisemnet.

Vurderingsuttrykk

Bestått/Ikke bestått

LITTERATUR

Litteratur knyttet til praksis vil fremgå av de forskjellige fagenes pensum.

ANNET

Valg av praksisskole

Studentene må være innstilt på å akseptere praksisplass ved hvilken som helst av høgskolens praksisskoler.

Studenten skal så langt mulig ikke plasseres på en skole hvor han/hun har vært ansatt, har barn, foreldre eller annen nær tilknytning som kan gi problemer i forhold til objektivitet i praksissituasjonen. Det er studentens ansvar å gi høgskolen beskjed om slike forhold ved studieårets begynnelse.

I løpet av de fire veiledete praksisperiodene skal den enkelte student være i praksis på fire forskjellige praksisskoler, veiledes av minst fire forskjellige praksislærere og så langt mulig ha vært på to forskjellige trinn innenfor mellomtrinnet og tilsvarende innenfor ungdomstrinnet.

Organisering

De to første årene har hver praksisperiode 30 dagers varighet, fordelt på høst- og vårsemesteret. Tredje studieår og fjerde studieår er praksisperiodene på 20 dager, disse periodene kan legges samlet.

Skoleovertakelser skal vare fra tre til fem dager. I tillegg kommer obligatoriske planleggingsmøter og forberedelsesdager både på høgskolen og på praksisskolen.

Det utarbeides hvert år en egen plan for praksis hvor omfang og tidsfastsettelse for de forskjellige praksisemnene fremgår.

Praksisperm

Studenten skal gjennom studiet samle alle sine praksisrelaterte dokumenter i en mappe/perm. Dokumenter som skal inn her er praksiskontrakter, gruppekontrakter, sluttvurderinger, taushetserklæring, evt. skriftlige midtveisvurderinger, logger og refleksjonsnotater m.m.

Mappens innhold skal alltid vises til ny øvingslærer, men kan også forlanges fremlagt for faglærere og andre representanter for høgskolen ved behov.

Internasjonal praksis

3. eller 4. årspraksis kan gjennomføres ved en av HIBUs samarbeidende grunnskoler i utlandet. Det kan også søkes om å få praksisplass ved en internasjonal skole i Norge som HIBU har praksisavtale med. Studenter som ønsker dette, må søke innen mai året før utveksling og kunne dokumentere normal studieprosjon med gjennomsnittskaracter C i alle fag.

G2MAT110 G2MAT111 G2MAT112	Matematikk 1 for 5.-10.trinn Skriftlig eksamen Muntlig eksamen	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	Grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn Kull 2011	HØST/VÅR 2011-2012

INNLEDNING

Matematikklærere skal legge til rette for helhetlig matematikkundervisning i tråd med relevant forskning og gjeldende læreplan. Dette krever ulike typer kompetanse. For eksempel skal lærerne kunne analysere elevenes matematiske utvikling, være gode matematiske veiledere og samtalepartnere, kunne velge ut og lage gode matematiske eksempler og oppgaver, og kunne evaluere og velge materiell til bruk i matematikkundervisningen. De må kunne se på matematikk som en skapende prosess og kunne stimulere elevene til å bruke sine kreative evner.

Gjennom matematikkfaget for trinn 5-10 skal studentene utvikle undervisningskunnskap i matematikk. Dette innebærer at de må ha en solid og reflektert forståelse for den matematikken elevene skal lære og hvordan denne utvikles videre på de neste trinnene i utdanningssystemet. Videre kreves matematikkfaglig kunnskap som er særegen for lærerprofesjonen. Slik kunnskap omfatter, i tillegg til selv å kunne gjennomføre og forstå matematiske prosesser og argumenter, også å kunne analysere slike som foreslås av andre med tanke på å vurdere deres holdbarhet og eventuelle potensial.

Undervisningskunnskap innebærer også å ha didaktisk kompetanse som gjør at studentene kan sette seg inn i elevenes perspektiv og læringsprosesser, og gjennom variasjon og tilpasning kunne tilrettelegge matematikkundervisning for elever med ulike behov og med ulik kulturell og sosial bakgrunn på en slik måte at matematikk framstår som et meningsfullt fag for alle elever.

I dette emnet arbeider studentene med matematikdidaktiske og matematikkfaglige temaer som er viktige for alle som skal undervise i matematikk på trinnene 5 -10. Dette innebærer arbeid med utviklingen av tallbegrepet fra heltall til rasjonale og reelle tall, og tilhørende utvikling av algoritmer for tallregning. Ulike aspekter ved brøk, og sammenheng mellom brøk, desimaltall og prosent og koblingen til proporsjonalitet behandles grundig. I dette emnet arbeides det med ulike aspekter ved algebra, herunder funksjonsaspektet og variabelbegrepet. Det arbeides med ulike sider av geometri, både knyttet til målinger og beregninger, analytisk geometri og transformasjonsgeometri. Sentralt er også arbeid med statistikk og sannsynlighetsregning der studentene skal skaffe seg innsikt i hva som kjennetegner tilfeldighet og usikkerhet.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer

- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom lærings syn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

INNHold

Matematiske emner behandles for å oppnå en dyp forståelse og for å få kjennskap til undervisningsmetoder. Emner inkluderer men er ikke begrenset til følgende:

- Tall og elementær tallteori
- Måling
- Geometri (også analytisk)
- Algebra
- Funksjoner
- Bevis og argumentasjon
- Sannsynlighet
- Kombinatorikk
- Statistikk

Til emnene overfor knyttes det fagdidaktikk hvor det blant annet vil bli lagt vekt på det flerkulturelle. Matematikk vil bli betraktet som en kulturbestemt kunnskap som alle kulturer produserer, men som ikke behøver å se lik ut fra kultur til kultur.

Didaktiske emner inkluderer men er ikke begrenset til følgende:

- Kognitive kart
- Lærerkompetanse
- Undersøkelseslandskap
- Diagnostisk undervisning
- Språk og semiotikk
- Representasjonsformer og visualisering
- Bruk av IKT
- Vurdering og tilpasset opplæring
- Flerkulturelt perspektiv på matematikk og matematikklæring. Mulige tema er: Muligheter og utfordringer for tilrettelagt undervisning for elevgrupper med flerspråklig og flerkulturell bakgrunn. Matematikk, matematiske tradisjoner og undervisningspraksis i andre kulturer.
- Matematikkhistoriske emner med vekt på geometri og sannsynlighet.
- Utforming av undervisningsopplegg.
- Læringsteorier.

I undervisningen følges årsplan for grunnleggende ferdigheter når det gjelder arbeid med digitale verktøy, lesing, skriving og muntlige ferdigheter i matematikkfaget på 5. til 10. trinn.

LÆRINGSaktiviteter

Studenten skal tilegne seg kunnskap, ferdigheter og kompetanse gjennom følgende aktiviteter:

- Lesing av litteratur
- Arbeid med øvingsoppgaver
- Praksis
- Deltagelse i forelesninger
- Evaluering av medstudenter

Studentene skal lære å formulere, analysere og vurdere faglige og metodiske problemstillinger gjennom

- framlegg av aktuelle tema knyttet til matematikk i skole og samfunn
- oppgaver i forbindelse med bruk av datateknologi i matematikk

- refleksjonsoppgaver i forbindelse med praksisperiodene

DELTAGELSE

Deltakelse i minst 80 % av undervisningen er en forutsetning for adgang til eksamen (jfr programplanen for studieprogrammet).

VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Ved semesterstart vil det bli kunngjort et antall oppgaver som må studenten må levere innen angitt frist og få godkjent. Disse vil deles inn i to arbeidskrav i hvert semester. Godkjente arbeidskrav er en forutsetning for å kunne fremstille seg til eksamen.

En av oppgavene som inngår i arbeidskravene må være skrevet på nynorsk. Både oppgaver, artikkelomtaler, fremføringer og obligatorisk tilstedeværelse, kan samles i arbeidskravene som kan danne grunnlag for muntlig eksamen.

Avsluttende vurdering

1. semester

G2MAT111 Skriftlig eksamen - 5 timer (15 stp), gradert karakter: A-F, (50 %)

2. semester

G2MAT112 Muntlig eksamen (15 stp), gradert karakter: A-F, (50 %)

Godkjente arbeidskrav fra begge semestre må medbringes til muntlig eksamen.

Når begge vurderingsenheter er bestått, inngår de med 50 % hver i en samlet karakter i Matematikk 1.

Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter fra gradert karakterskala, A-F. A er høyeste og E laveste ståkarakter. F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Standard. (Skridesaker. Ikke kalkulator.)

LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År
Kristin Ran Choi Hinna, Reinert A. Rindvold, Trond Stølen Gustavsen	QED 5-10: Matematikk for grunnskolelærerutdanningen, Bind 1	Høyskoleforlaget	2011
Fauskanger, J.; Mosvold, R.; Reikerås, E.K.L.	Å regne i alle fag.	Universitetsforlaget	2009
Kunnskapsforlaget	Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06)		2006
McIntosh, A.; Settemsdal, M.R.; Stedøy-Johansen, I.; Arntsen, T.J.	Alle teller!: Håndbok for lærere som underviser i matematikk i grunnskolen: kartleggingstester og veiledning om misoppfatninger og misforståelse på området tall og tallforståelse.	Matematikksenteret	2008

Artikler og annet som legges ut på Fronter eller som deles ut i klassen, er pensum. Det samme gjelder oppgaver. Pensum kan gjennom undervisningen gå ut over det som er dekket av den obligatoriske litteraturen.

G2NOR110 G2NOR111 G2NOR112	Norsk 1 for 5. – 10. trinn Skriveprøve Mappevurdering	30 stp (15 stp) (15 stp)
---	--	---------------------------------------

Norsk	Grunnskolelærerutdanning for 5. – 10. trinn	HØST/VÅR 2011-2012
--------------	--	-------------------------------------

Norsk er et kunnskaps- og dannelsesfag, et estetisk fag, et språkfag og et praktisk profesjonsfag. Å studere norsk som en del av grunnskolelærerutdanningen handler om å skaffe seg kunnskaper om norsk språk og norsk tekstkultur og om didaktiske teorier knyttet til norskopplæring. Arbeid med faget skal utvikle studentenes teoretiske og didaktiske kompetanse knyttet til norskopplæring i et flerkulturelt samfunn.

LÆRINGSUTBYTTE

Etter avsluttet studium skal studenten ha følgende læringsutbytte.

KUNNSKAPER

Studenten

- har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allerede har tilegnet seg grunnleggende lese- og skriveferdigheter
- har bred kunnskap om relevante teorier om lesing, skriving og lese- og skriveopplæring
- har god kunnskap om relevante teorier innen muntlig opplæring
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skriving kan ha for elevers utvikling og læring
- har bred kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk
- har kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- har omfattende kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensatte tekster; fiksjonstekster og sakprosatetekster i ulike sjangrer, og tekster fra eldre og nyere medium
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begrep og perspektiv
- har kunnskap om barnelitteratur og nyere litteratur som vender seg mot voksne lesere
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 5. til 10. trinn og grunngi faglige valg
- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæring og skriftforming fra 5. til 10. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elever som skriver på bokmål og elever som skriver på nynorsk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevansker

- kan legge til rette for at elever får lese et bredt utvalg litteratur, også sakpregede tekster i tradisjonelle og moderne medier, at de utvikler lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulert til videre lesing
- kan legge til rette for at elevene får skrive sakpregede tekster og fiksjonstekster av ulikt slag
- kan analysere, tolke og vurdere tekster og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måter
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhold i samtalen med hensyn til kjønn, alder, kunnskaper og kulturell bakgrunn hos mottakerne
- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåter for økt litteraturforståelse og glede hos elevene
- kan stimulere elevenes estetiske sans
- kan bruke ulike vurderingsmåter i norskfaget
- kan vurdere ulike typer norskfaglige læremidler etter ulike kriterier og med tanke på elevenes læringsutbytte
- kan bidra til å utvikle lokale læreplaner
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringen, skape og vurdere digitale, sammensatte tekster

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståelse
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle en kulturforståelse som tar den flerkulturelle virkeligheten på alvor
- kan bruke faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppmuntre dem til aktiv deltakelse i det offentlige liv

INNHold

I Norsk 1 står arbeidet med videreutvikling av lese- og skriveferdigheter sentralt. Norsk 1 er delt inn i tre hovedområder:

LESE- OG SKRIVEOPPLÆRING

- Teorier om lesing, skriving og lese- og skriveopplæring, både for elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- Teorier om muntlighet og muntlig opplæring
- Kartlegging av lese- og skriveferdigheter, lese- og skrivevansker
- Språkutvikling hos barn og unge, både elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- Elevvurdering
- Vurdering av læremidler
- Bruk av digitale verktøy

SPRÅKKUNNSKAP OG SPRÅKET I BRUK

- Språket som system
- Språket i bruk
- Nordiske språk
- Nasjonale minoritetsspråk
- Flerspråklighet, andrespråklæring

LITTERATUR OG TEKSTKUNNSKAP

- Barne- og ungdomslitteratur; historikk og sjangerkunnskap
- Litteratur for voksne
- Flerkulturell litteratur
- Sammensatte tekster
- Sakprosaetekster i ulike sjangrer
- Litteraturteori, litteraturformidling og litteraturdidaktikk
- Biblioteket som arena for læring og opplevelse

Arbeid med grunnleggende ferdigheter er en naturlig del av norskfaget. Undervisningen i faget vektlegger likevel de enkelte ferdighetene samtidig med de andre fagene i utdanningen. Første studieår fokuseres det på mellomtrinnet.

LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen vil veksle mellom forelesning, gruppeaktiviteter og at studentene selv legger fram stoff. Det vil bli gitt ulike arbeidsoppgaver (arbeidskrav) i løpet av året både individuelt og i gruppe. Det vil framgå av semesterplanene hva slags oppgaver dette vil være. I tillegg må studentene regne med mye selvstudium og selvstendig arbeid i faget.

Rammeplanen forutsetter at studentene deltar aktivt i ulike læringsforløp hvor de utvikler kunnskap og innsikt ved å arbeide med teksttolking, tekstproduksjon og tekstformidling.

Sentrale læringsaktiviteter i faget er arbeidsmåter som muntlige dialoger, framføringer, prosessorientert skriving og didaktiske refleksjoner. Mange av læringsaktivitetene knytter seg til arbeid i basisgruppe, men også individuelt arbeid og selvstudium står sentralt i faget. Studentene skal også delta i kollokviegrupper. Studentene forventes å bidra med observasjoner og erfaringer fra praksisperiodene. Disse refleksjonene vil være utgangspunkt for undervisning og diskusjoner.

Skriveaktivitet skal ha en sentral plass i studiet. Her skal studentene få varierte skriveerfaringer og skriveopplevelser, de skal få trening i å gi og motta veiledning i en skriveprosess, legge til rette for gode skrivesituasjoner, bruke skriving i egen læreprosess og i utforskende arbeid med faget. De skal skrive både individuelle og kollektive tekster.

Utvikling av digital kompetanse vil også stå sentralt i studiet. Studentene skal gjennom studiet få kompetanse i og erfaring med ulike digitale verktøy til bruk i norskfaget.

Gjennom arbeidet med norskfaget i praksis, vil studentene få erfaringer med norskundervisningen i grunnskolen.

FORKUNNSKAPSKRAV

Kravet til opptak i studiet er generell studiekompetanse/realkompetanse og minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 i norsk. Det forventes at studentene har kompetanse som tilsvarer minst studiekompetanse når det gjelder grunnleggende litteratur- og sjangerteori og grammatikk. Det forventes også at studentene behersker både bokmål og nynorsk.

DELTAGELSE

Deltakelse i 80 % av fagets undervisning er en forutsetning for adgang til vurdering i faget det enkelte semesteret (jfr programplanen).

Noen av forelesningene vil kreve særskilt obligatorisk frammøte. Hvilke temaer dette gjelder, vil bli presentert ved semesterstart og presisert i semesterplanene. En del av deltakelsen i gruppearbeid og i felles veiledningstimer er også obligatorisk etter nærmere avtale mellom studentgruppen og lærerteamet. All aktivitet knyttet til praksis er obligatorisk. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke kan delta i obligatoriske opplegg, må regne med å gjøre alternative oppgaver.

Norskfaget inngår også i praksisperiodene både med oppgaver og samarbeidsopplegg. I noen av praksisperiodene defineres norsk inn med et spesielt ansvar, og studentene skal da skrive ulike typer tekster som dreier seg om norskundervisning, elevprestasjoner og refleksjoner omkring læring i skriving og lesing, lytting og tale.

VURDERING

Retten til å avlegge eksamen i et delemne forutsetter at delemnets arbeidskrav er godkjent.

Det gis to former for vurdering; undervisvurdering og sluttvurdering. Undervisvurdering er den fortløpende vurderingen som gis på muntlige og skriftlige arbeider. Sluttvurdering gis som karakter på en vurderingsenhet. Vurderingsenheter være for eksempel muntlige eller skriftlige prøver, fordypningsoppgaver og presentasjonsmapper.

Vurdering gjennom studietiden

I tilknytning til undervisning vil studentene få arbeidskrav som skal utføres individuelt eller i grupper. Hensikten med arbeidskravene er at studentene skal bearbeide teoristoff og praksiserfaringer. Norsk 1 har noen mindre og noen større arbeidskrav hvert semester. Arbeidskravene vil være spesifisert i kursets semesterplan. Arbeidskrav skal i stor grad løses ved bruk av digitale verktøy.

I tilknytning til praksis skal det gjennomføres et arbeidskrav der studenten skal undervise i et norskfaglig emne når faglærer i norsk er på praksisoppfølging (første og/eller andre studieår). Praksislærer og faglærer vurderer sammen didaktisk plan og gjennomføring av undervisning til godkjent/ikke godkjent. Undervisningsopplegget og refleksjon rundt undervisningen danner utgangspunkt for en lengre fagtekst.

Arbeidskrav skal være levert innen fastsatte frister som framgår av semesterplanen. Gyldig fravær, dokumentert med for eksempel sykemelding, fritar ikke for å innfri arbeidskrav. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke kan levere arbeidskrav innen fristen, kan i avtale med faglærer få utvidet innleveringsfrist. Dette må avtales før opprinnelig innleveringsfrist.

Arbeidskrav blir "godkjent" eller "ikke godkjent". Studenter som leverer arbeidskrav som ikke blir godkjent får mulighet til én ny innlevering. Arbeidskrav må være utført og godkjent for at man kan gå opp til eksamen. Ikke utført eller ikke godkjent arbeidskrav medfører at studenten ikke kan vurderes i faget.

Avsluttende vurdering

Det gis en samlet karakter i Norsk 1 når begge vurderingsenheter er bestått.

1.semester:

G2NOR111 Skriveprøve, 5 timer (15 stp), Bestått/ikke bestått

Denne prøven avlegges på nynorsk. Temaene for prøven vil være hentet fra emner det er undervist i første semester. Prøven må være bestått for at studenten kan få vurdert presentasjonsmappen etter tredje semester. Prøven vurderes med "bestått" eller "ikke bestått". Kravet til vurderingen "bestått" tilsvarer karakteren D. I følge Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning, § 5, gis det ikke fritak for vurdering i nynorsk/bokmål i norskfaget for GLU 5-10.

2. semester:

G2NOR112 Mappevaluering (15 stp), gradert karakter: A-F

Mot slutten av andre semester skal hver student lage en presentasjonsmappe, der han fra arbeidsmappen for de to første semestrene velger ut noen tekster. Disse tekstene skal legges fram for eksamensvurdering.

- Mappeutvalget skal måle både studentenes evne til skriftlig framstilling og deres evne til å bruke kunnskapene sine i et selvstendig arbeid med ei faglig og/eller fagdidaktisk problemstilling.
- Utvalget gjøres av studenten ut fra visse kriterier gitt av faglærer 3-5 dager før presentasjonsmappa skal leveres. Noen sentrale kriterier vil kunne være ei viss fordeling av gruppe-/individuelle tekster, bokmåls- og nynorsktekster, skriftlige og muntlige tekster, hypertextuelle og lineære tekster, enfaglige og tverrfaglige tekster, praksisrelaterte tekster eller teorinære arbeid. Utvalgskriteriene avtales nærmere med faglærer.
- Presentasjonsmappen skal også inneholde et refleksjonsskriv (en "metatekst") som begrunner utvalget og som redegjør for prosessene tekstene og studenten har vært gjennom.

Det gis ikke vurdering på presentasjonsmappen før skriveprøven er bestått. Presentasjonsmappen vurderes med gradert karakter, A-F. Alle tekstene i presentasjonsmappen må være på tilfredsstillende nivå (A-E) for å få bestått mappeeksamen.

Norsk 1 må være bestått for at studenten kan få vurdering i Norsk 2. Studenter som uten dokumentert gyldig grunn (jfr. eksamensforskriften for Høgskolen i Buskerud) utsetter å fremstille seg til vurdering i Norsk1, kan ikke fortsette på Norsk 2 før Norsk 1 er bestått.

Hjelpemidler til eksamen

1.semester: Skriveprøve. Tillatte hjelpemidler: nynorsk ordliste

LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

PRIMÆRLITTERATUR

Tekster for barn og ungdom

- Et utvalg eventyr og sagn (10 tekster, både eventyr og sagn skal være representert)
- Et utvalg barnelyrikk (20 dikt)
- En film for barn/unge som er laget med utgangspunkt i en bok
- Fem barnebøker
- To fagbøker for barn/ungdom
- To bildebøker

Tekster for voksne

- Et utvalg sakprosaetekster for voksne (5 tekster)
- Fem romaner for voksne
- Et drama for voksne
- En film

Noe av primærlitteraturen vil være felles, mens noe vil være individuelt. Primærlitteraturen skal inneholde litteratur på nynorsk og bokmål, av mannlige og kvinnelige forfattere – og skrevet til ulike tider. Både norske og oversatte tekster vil inngå i utvalget. Også litteratur på dansk og svensk, samt oversatt samisk litteratur kan inngå i utvalget. Nærmere krav til primærlitteratur blir gitt ved semesterstart.

SEKUNDÆRLITTERATUR

Teoripensum utgjør ca 3000 sider. Noen av bøkene i kursets sekundærlitteratur er pensum i sin helhet, for andre bøker er utvalgte deler pensum. Nærmere opplysninger om dette vil bli gitt når de aktuelle bøker skal brukes. Det vil ikke bli forelest i alt pensum, studentene er selv ansvarlige for å sette seg inn i all pensumlitteraturen.

Læreplaner/veiledninger:

Læreplan i norsk (<http://www.udir.no/grep/Lareplan/?laereplanid=1001576>)

Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
(<http://www.udir.no/grep/Lareplan/?laereplanid=431050>)

Kartleggingsverktøy: http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/_Veiledning---lokalt-lareplanarbeid/Kartleggingsverktoy-og-veileder-til-lareplaner-for-minoritetspraklige/

Veiledning – språkkompetanse i grunnleggende norsk:

http://www.udir.no/upload/Brosjyrer/Veiledning_grunnleggende_norsk.pdf

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr	Omfang
Henning, Åsmund*	<i>Litterær forståelse. Innføring i litteraturredaktikk</i>	Gyldendal Akademiske	2010	9788205382657	Utvalgte kapitler (ca 200 sider)
Iversen, Harald Morten, Hildegunn Otnes og Marit Skarbø Solem	<i>Grammatikken i bruk – i tekst og i klasserom</i>	Cappelen Akademisk forlag	2007	978-82-022-7382-8	300 sider
Løvland, Anne	<i>På mange måtar. Samansatte tekster i skolen.</i>	Fagbokforlaget	2007	978-82-450-0584-4	Kap 1-4 (90 sider)
Mjør, Ingeborg, Tone Birkeland, Gunnvor Risa	<i>Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar</i>	Cappelen Akademisk forlag	2006	978-28-02-25856-6	Kap 2-7 (165 sider)
Nergård, Mette Elisabeth og Ingebjørg Tonne (red)*	<i>Språkdiraktikk for norsklærere. Mangfold av språk og tekster i undervisningen</i>	Universitetsforlaget	2008	978-82-15-01307-7	(150 sider)
Penne, Sylvi og Frøydís Hertzberg*	<i>Muntlige tekster i klasserommet</i>	Universitetsforlaget	2008	978-82-15-01191-2	del 1 og 2 (100 sider)
Roe, Astrid*	<i>Lesedidaktikk – etter den første leseopplæringen</i>	Universitetsforlaget	2011	978-82-15-00969-8	Kap 1,3,4,5,8,9 (ca 160 sider)
Selj, Elisabeth og Else Ryen (red)*	<i>Med språklige minoriteter i klassen. Språklige og faglige utfordringer</i>	Cappelen Akademisk forlag	2008	978-82-02-27707-9	Kap 1,2,3,5,8,9,10,12 (ca 250 sider)

Skei, Hans H	<i>Å lese litteratur</i>	Gyldendal Akademiske	2006	978-82-05-35401-2	Del 1 og del 2 (ca 130 sider)
Strand, Torill	<i>Litteratur i det flerkulturelle klasserommet. Mangfold, migrasjon og muligheter</i>	Universitetsforlaget	2009	978-82-02-32695-1	Innledning, kap 1, 2, 8 (80 sider)
Tønnesson, Johan L	<i>Hva er sakprosa</i>	Universitetsforlaget	2008	978-82-15-01222-3	Kap 1-4 (100 sider)

Nordiske språk: Nordens språk – med røtter og føtter (<http://old.norden.org/nordenssprak/>)

Artikkelsamling kommer i tillegg.

*markerer at boka er pensumbok både på Norsk1 og Norsk2. Det vil framgå av semesterplanen hvilke deler av boka som er pensum til hvert kurs.

Støttelitteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Andersen, Per Thomas	<i>Norsk litteraturhistorie</i>	Universitetsforlaget	2001	9788200128366
Birkeland, Tone, Gunnvor Risa, Karin Beate Vold	<i>Norsk barnelitteraturhistorie</i>	Det Norske Samlaget	2005	82-521-5933-8
Dysthe, Olga, Frøydis Hertzberg, Torlaug Løkensgard Hoel	<i>Skrive for å lære</i>	Abstrakt forlag	2000	82-7935-015-2
Harboe, Leif	<i>Norskboka.no. Digitale verktøy i norskfaget</i>	Universitetsforlaget	2010	978-82-1501587-3

G2ENG110 ENG111 ENG112	Engelsk 1 for 5.-10.trinn Del 1:2 Skriftlig eksamen og mappetekster Del 2:2 Mappetekster og muntlig høring	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Engelsk	Valgfag - grunnskolelærerutdanningen	HØST/VÅR 2011-2013

Studiet skal forberede studentene, faglig og didaktisk, til å undervise i engelsk på mellom- og ungdomstrinnet.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Ved fullført studium har studenten:

- kunnskap om engelsk som verdensspråk og som lingua franca, samfunnsliv, historie og kulturuttrykk i engelsktalende land med fokus på USA og Storbritannia
- innsikt i interkulturell kommunikasjon og hvordan språk varierer ut fra kulturelle og sosiale sammenhenger
- kunnskap om grunntrekkene i engelsk grammatikk og fonetikk som grunnlag for videre formidling til og veiledning av elever med særlig vekt på språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og norsk
- kunnskap om engelskspråklig skjønnlitteratur, sjangere, virkemidler, lesestrategier, samt akademisk skriving og kritisk kildebruk
- innsikt i de grunnleggende ferdighetenes betydning for læring generelt og i engelskfaget spesielt (å uttrykke seg skriftlig og muntlig, å kunne lese, å kunne regne og å kunne bruke digitale verktøy)
- kunnskap om barn og unges språklæring i et andrespråksperspektiv, språklæringsteorier, vurderingsformer, metoder, strategier, læringsfremmende tilbakemeldinger, relevante nasjonale og internasjonale prøver
- solid kjennskap til gjeldende læreplanverk for engelskfaget i skolen og dets forhold til det europeiske rammeverket
- kunnskap om relevante læringsarenaer, for eksempel digital læringsarena, og forståelse for hvordan de kan utnyttes i engelskfaget til beste for elevenes læring
- kjennskap til ulike læringsmidler i engelsk som kan brukes i opplæringen på mellom- og ungdomstrinn

FERDIGHETER

Ved fullført studium kan studenten:

- bruke faget didaktisk, profesjonelt og med sikkerhet i henhold til gjeldende læreplanverk
- bruke engelsk sikkert og funksjonelt, skriftlig og muntlig, og være god språkmodell for elevene
- veilede elevene i og tilrettelegge for deres språklæring og språkutvikling
- tilpasse og variere undervisningen med tanke på de grunnleggende ferdighetene
- bidra til at elevene utvikler lese- og skriveglede og relevante læringsstrategier
- utøve profesjonell vurderingspraksis, herunder egenvurdering, underveisvurdering, sluttvurdering, vurdering med og uten karakter, og læringsfremmende tilbakemeldinger
- utnytte den kompetansen elevene allerede har innenfor engelsk språk og engelskspråklig kultur, så som film, musikk og litteratur

- velge ut og legge til rette for variert pedagogisk bruk av tekster som er tilpasset de forutsetningene elevene har. Studenten skal kunne bruke et utvalg rim, regler, sanger, eventyr og skjønnlitterære tekster for barn og unge fra engelskspråklige kulturer
- selvstendig og i samarbeid med andre, planlegge, grunngi, gjennomføre og vurdere opplæring i engelsk etter intensjonene i læreplanen og med hensyn til det språklige og kulturelle mangfoldet blant elever
- kritisk vurdere og bruke ulike læringsmidler i engelskundervisningen

GENERELL KOMPETANSE

Etter fullført studium kan studenten:

- tilpasse relevant fagstoff og formidle det på en didaktisk og pedagogisk hensiktsmessig måte
- reflektere over egen læring, utvikling og praksis i henhold til yrkesetiske prinsipper
- arbeide selvstendig og i samarbeid med andre med elevers læring og utvikling i engelsk

INNHOLD

Emnet består av tre integrerte delemner: språklære, litteratur- og kulturkunnskap og fagdidaktikk. Gjennom arbeidet med disse delemnene skal studentene sikre seg et vekselspill av teoretisk kunnskap, faglig utvikling og didaktisk refleksjon som de kan videreutvikle og bygge på i undervisningspraksisen.

Arbeid med grunnleggende ferdigheter i engelsk følger den felles årsplanen. Det første studieåret fokuseres det på dette arbeidet på mellomtrinnet, andre studieår rettes fokuset mot ungdomstrinnet.

LÆRINGSAKTIVITETER

Emnet går over to år. Undervisningen i emnet legges opp dels som forelesninger og dels som seminarer. Gruppearbeid/kollokvier, presentasjoner, individuell veiledning og selvstudium er noen av arbeidsmåtene. Undervisningsformene bygger på prinsippet om studentenes faglige og sosiale samarbeid, og dette forutsetter at studentene møter opp til undervisning og gjør de nødvendige forberedelsene for å kunne delta aktivt i timene.

Såfremt det er økonomisk mulig, vil det som en del av studiet bli arrangert en faglig og sosial studietur til et engelsktalende land. De som av en eller annen grunn ikke kan bli med på turen, vil etter avtale med faglærer måtte skrive en oppgave innenfor området kulturkunnskap.

Det legges vekt på at studentene skal skaffe seg innsikt i de temaene som tas opp og være i stand til å diskutere disse saklig og kritisk.

FORKUNNSKAPSKRAV

Generell studiekompetanse.

DELTAGELSE

Det generelle kravet om 80 % deltakelse i studiet gjelder også Engelsk 1. Enkelte økter vil fremgå av semesterplanen som særskilt obligatoriske, ved fravær på disse må sykemelding foreligge og avtale gjøres med fagansvarlig for hvordan studenten kan ta igjen den tapte økten. Studenten kan da bli pålagt å dokumentere aktuelle kunnskaper og ferdigheter, for eksempel i form av en ekstra innlevering eller muntlig presentasjon.

Studenter som tar faget som en del av grunnskolelærerutdanningen har skolepraksis i henhold til praksisplanen. Studenter med allerede godkjent lærerutdanningspraksis, eller som av andre årsaker er fritatt for praksis, skriver en fagdidaktisk oppgave i praksisperioden (se punkt 2 under «Vurdering»).

Vurdering

Arbeidskrav

I løpet av engelskstudiet skal alle studenter tilfredsstille følgende arbeidskrav:

Arbeidskrav 1:

Det første studieåret skal studenten ha en muntlig presentasjon av den selvvalgte boken. Dette arbeidskravet er knyttet til G2ENG111.

Arbeidskrav 2:

Det andre studieåret skal studenten skrive om et detaljert undervisningsopplegg som prøves ut i praksis. Dette arbeidskravet er knyttet til G2ENG112.

Arbeidskravene må være godkjent og kravene til tilstedeværelse oppfylt for at studenten skal kunne fremstille seg til vurdering.

Avsluttende vurdering

2. semester:

G2ENG111 Engelsk 1, del 1:2 (15 stp), gradert karakter: A-F (50%)

Vurderingskombinasjonen består av to vurderingsenheter som begge må bestås for at emnet skal være bestått og gi studiepoengsuttelling:

- *4 timer skriftlig eksamen i språk* (fonetikk og grammatikk). Denne teller 60 % av karakteren. Vurdering: Karakter A-F.
- *Mappetekster:* To skriftlige arbeider som teller 40 % av karakteren. Vurdering: Karakter A–F.

4. semester:

G2ENG112 Engelsk 1, del 2:2 (15 stp), gradert karakter: A-F (50%)

Vurderingskombinasjonen består av to vurderingsenheter som begge må bestås for at emnet skal være bestått og gi studiepoengsuttelling:

- *Mappetekster:* To skriftlige arbeider som teller 40 % av karakteren. Vurdering: Karakter A–F.
- *Muntlig eksamen* som teller 60 % av karakteren. Vurdering: Karakter A–F.
Muntlig eksamen omfatter pensum i kultur- og litteraturkunnskap. Det legges vekt på studentenes kunnskaper, språkferdigheter og evne til faglig og didaktisk refleksjon. I tillegg kan innleverte arbeider eller bokpresentasjon bli gjenstand for eksaminasjon.

Når alle vurderingsenheter er bestått gis det en samlet gradert karakter i Engelsk 1 (30 stp), hvor del 1 og del 2 vektet likt.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til språkeksamen

Ingen.

LITTERATUR (med forbehold om endringer)

Grammatikk:

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Dybedahl, Magne, et al.	<i>Introducing English Grammar</i>	Fagbokforlaget	2006	82-450-0378-6
Murphy, Raymond	<i>English Grammar In Use (with Answers), A Self-study Reference and Practice Book for Intermediate Students of English, 3rd ed.</i>	Cambridge	2004	0-521-84311-1

Fonetikk:

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Nilsen, Thor Sigurd og Rugesæter, Kåre N.	<i>Basic English Phonetics for Teachers. 2nd ed.</i>	Fagbokforlaget	2008	978-82-450-0757-2

Litteratur:

ROMANER OG SKUESPILL (FORKORTEDE UTGAVER SKAL IKKE BRUKES)

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Baum, L. Frank	<i>The Wonderful Wizard of Oz</i>	HarperTrophy	2001	0-68-816677-6
*Conrad, Joseph	<i>Heart of Darkness</i>	Penguin Books	1994	987-0-14062-048-1
Fitzgerald, F. Scott	<i>The Great Gatsby</i>	Penguin	1950	0140007466
Haddon, Mark	<i>The Curious Incident of the Dog in the Night-Time</i>	Vintage	2004	1400077834
*Miller, Arthur	<i>Death of a Salesman</i>	Penguin Books	2000	0141182741
Salinger, David Jerome	<i>The Catcher in the Rye</i>	Washington Square Press	2004	0-74-348274-3
Shakespeare, William	<i>Julius Caesar</i>	Washington Square Press	2004	0-74-348274-3

+ En valgfri barne-/ungdomsbok på engelsk som ikke er satt opp ovenfor (se punkt 2 under "Vurdering → Arbeidskrav").

* Finnes i antologien referert til nedenfor.

NOVELLER OG DIKT

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Greenblatt, Stephen, M. H. Abrahams (eds.)	<i>The Norton Anthology of English Literature. 8th ed Volume 2.</i>	Norton	2005	978-0393925326
Baym, Nina (ed.)	<i>The Norton Anthology of American Literature, shorter 7th ed.</i>	Norton	2007	978-0393930573

Kulturkunnskap:

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Mauk, David and Oakland, John.	<i>American Civilization: An Introduction, 5th ed.</i>	Routledge	2009	978-0415481625
Oakland, John	<i>British Civilization: An Introduction, 6th ed.</i>	Routledge	2006	978-0415365222

Fagdidaktikk:

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Drew, Ion og Sørheim, Bjørn	<i>English Teaching Strategies: Methods for English Teachers of 10 to 16 year olds</i>	Samlaget	2009	978-82-521-7384-0

Kunnskapsløftet 2006: Læreplan for engelsk

http://www.utdanningsdirektoratet.no/templates/udir/TM_Laereplan.aspx?id=2100&laereplanid=122422

(norsk) http://www.udir.no/templates/udir/TM_Artikkel.aspx?id=2376 (engelsk)

Oppslagsverk (ikke obligatorisk pensum)

Oxford Advanced Learner's Dictionary (Oxford University Press)

Cambridge Advanced Learner's Dictionary (Cambridge University Press)

Longman Dictionary of Contemporary English (Longman) Online synonymordbok:

<http://asadz.com/thesaurus/>

Omfang av pensum: ca. 1000 sider faglitteratur. Skjønnlitteratur kommer i tillegg. Alt som blir formidlet i undervisningen og på kursets læringsplattform er dessuten å regne som pensum.

HJELPEBØKER TIL OPPSLAG OG SUPPLEMENT**Fagdidaktikk**

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN
Brown, H. Douglas	<i>Principles of Language Learning and Teaching</i>	Longman	2000	0-13-017816-0
Harmer, Jeremy	<i>How to Teach English</i>	Longman	2007	978-1-4058-4774-2
Simensen, Aud Marit	<i>Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures, 2nd ed.</i>	Fagbokforlaget	2007	978-82-450-0568-4

Kulturkunnskap

Hibbert, Christopher	<i>The Story of England</i>	Phaidon	1992	0-7148-2652-9
McDowall, David	<i>An Illustrated History of Britain</i>	Longman	1989	0-582-74914-X
McDowall, David	<i>Britain in Close-up</i>	Longman	2001	0-582-32826-8
O'Callaghan	<i>An Illustrated History of the USA</i>	Longman	1990	978-0-582-74921-4
Sirevåg, Torbjørn	<i>Americans. History and Life in the United States</i>	Gyldendal akademisk	2000	82-417-1137-9

Litteratur

Abrams, M.H.	<i>A Glossary of Literary Terms, 8th ed.</i>	Cornell University	2005	1-4130-0218-8
Baldick, Chris.	<i>The Concise Oxford Dictionary of Literary Terms</i>	Oxford U.P.	1991	0-19-282893-2
Ro, Sigmund	<i>Literary America. An Introduction to the Literature of the United States</i>	Universitetsforlaget	1997	82-00-21954-2

Språk

Bird, Barbara	<i>A Course in English Intonation</i>	Universitetsforlaget	1997	82-00-22877-0
Leech, Geoffrey og Svartvik, Jan	<i>A Communicative Grammar of English</i>	Longman	2003	0582506336
Nilsen, Thor Sigurd	<i>British and American English Pronunciation, 2nd. ed.</i>	Universitetsforlaget	2002	82-15-00152-1

G2NAT110 G2NAT111 G2NAT112	Naturfag 1 for 5.-10.trinn Økologi, systematikk, geologi og fagdidaktikk Kjemi, fysikk, teknologi, miljø og fagdidaktikk	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	Grunnskolelærerutdanning for 5. – 10. trinn	HØST/VÅR 2010-2012

Naturfaget henter sine kunnskaper fra biologi, fysikk, kjemi, geofag, astronomi, teknologi og naturfagdidaktikk. Fagets innhold og arbeidsmåter styres av overordnede retningslinjer og de rammene for faget og yrket som ligger i grunnskolens planverk.

Naturfaget i grunnskolelærerutdanningen er profesjonsrettet og skal gi kunnskaper på tvers av de tradisjonelle vitenskapsfagene. Naturfaglæreren skal kunne se helhetlig på emner innen faget og kunne ta utgangspunkt i elevens hverdag, tidligere læring og elevens forståelse av naturfaglige emner og videreutvikle kunnskapene gjennom undring og aktive arbeidsformer.

Faget skal gi naturfaglæreren de kunnskaper og ferdigheter som kreves for å kunne gi elevene en videre faglig utvikling. Faget skal gi erfaring med varierte arbeidsformer og sette læreren i stand til å bruke lokale læringsarenaer. Faget skal også gi kunnskaper og ferdigheter læreren trenger for å utvikle grunnleggende ferdigheter hos elevene gjennom naturfaget.

Læreren skal ivareta det flerkulturelle perspektivet ved bl.a. å bidra til respekt for samer og andre urfolks tradisjonskunnskap om naturen og bruk av naturressursene.

Naturfag 1 dekker ikke hele bredden av grunnskolefaget naturfag. Bredden kan en få ved å ta naturfag 2 i tillegg.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAPER

Etter endt kurs skal studenten

- ha kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- ha kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter
- ha kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- ha oversikt over navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer
- forstår hvordan vekselvirkning skjer innen og mellom økosystemets biotiske og abiotiske komponenter
- ha innsikt i hvordan økosystemer kan endres over tid, både som resultat av naturlige og menneskeskapte påvirkninger, samt konsekvenser av dette for det biologiske mangfoldet
- ha kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til vanlige mineraler og bergarter, og til hovedtrekkene i den geologiske utviklingen på jorda
- ha kunnskap om navnsetting, oppbygning og egenskaper hos vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette
- ha kunnskap om kjemiske reaksjoner på makro- og mikronivå
- ha kjennskap til hvordan energibegrepet kan brukes i beskrivelsen av kjemiske prosesser
- ha oversikt over global oppvarming, ozonproblematikk og noen andre miljøutfordringer knyttet til kjemiske stoffers innvirkning på miljøet, samt konsekvenser av disse miljøutfordringene
- ha kunnskap om fysiske fenomener på makro og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- ha kunnskap om mekanikk med spesielt fokus på energi og ulike energiformer, og kjenner relevante forsøk og enkle beregninger
- ha kjennskap til vanlige værelementer og lokale værphenomener
- ha kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold

FERDIGHETER

Etter endt kurs skal studenten

- kunne planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag
- kunne anvende naturfaglige kunnskaper i samtaler med elever om naturen og naturfaglige fenomener
- kunne anvende relevant naturfagsutstyr, modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevers læring
- kunne anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevers undring og læring i naturfag
- kunne tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer grunnleggende ferdigheter
- kunne vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- ha strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger
- kunne drøfte problemstillinger i naturfagundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø
- kunne bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- kunne planlegge, gjennomføre og vurdere teknologi- og designprosjekter med et flerfaglig perspektiv, med problemstillinger knyttet til utnyttelse og overføring av energi
- kunne bruke naturfaget som støttefag i tverrfaglige og flerfaglige sammenhenger
- kunne bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

GENERELL KOMPETANSE

Etter endt kurs skal studenten

- ha innsikt i hvordan gjeldende læreplan for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisning
- ha god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer
- ha innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenne krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

INNHold

Emnet er organisert i to deler, hver på 15 stp. I første del arbeider vi med

- kunnskap om organismer og biologisk systematikk
- grunnleggende økologi, mangfold og bærekraftig utvikling
- økologiske undersøkelser og bruk av aktuelt utstyr i skolesammenheng
- geologi
- naturfagets plass i skolen og gjeldende planverket
- planlegging og gjennomføring av naturfagundervisning med aktiviteter ute og inne

I andre del arbeider vi med

- grunnleggende kjemi og kjemiske prosesser
- fysikk knyttet til energi, vann, luft, lyd, lys og vær
- teknologi i skolen
- kjemisk påvirkning av miljøet og de store miljøutfordringene
- naturvitenskapens metoder og metoder i naturfagundervisningen
- arbeid med elevenes forestillinger i faget, utvikling av elevers forståelse og vurdering av denne
- aktiviteter i laboratoriet og fagdidaktiske og sikkerhetsmessige forhold knyttet til aktivitetene

Hvert studieår tematiseres arbeid med grunnleggende ferdigheter i naturfag i takt med årsplanen for utdanningen. Det første studieåret vektlegges arbeid med dette på mellomtrinnet, andre studieår rettes fokuset mot ungdomstrinnet.

Mangfoldet i klasserommet som en ressurs i naturfagsundervisningen behandles gjennomgående.

LÆRINGSAKTIVITETER

Læringsaktivitetene varierer for å gi bredest mulig erfaring og ferdigheter som er nødvendige. Vi benytter disse aktivitetene:

- Studier av utvalgt litteratur enkeltvis og i gruppe
- Innhenting, lesing og vurdering av fritt valgt fagstoff knyttet til deler av faget
- Undersøkelse og vurdering av fagrettede læringsressurser på internett
- Forelesninger med og uten aktiviteter
- Feltarbeid med økologisk kartlegging og innsamling av organismer
- Laboratoriearbeid
- Gruppeaktiviteter med medstudentevaluering
- Studieaktiviteter med varierte presentasjonsformer
- Praksis med fagtilknytning
- Ekskursjoner

DELTAGELSE

Adgang til eksamen forutsetter deltakelse i minst 80 % av undervisningen (jfr. programplanen).

Til faget hører noen aktiviteter og oppgaver som er særskilt obligatoriske: Ekskursjoner, laboratoriearbeid med rapport, gruppeaktiviteter med presentasjon, medstudentevaluering, feltarbeid med rapporter, innsamling, konservering og presentasjon av biologiske og geologiske objekter, sikkerhetskurs, samt aktiviteter knyttet til praksis.

Obligatoriske oppgaver og aktiviteter vil være nærmere beskrevet i undervisningsplanene som presenteres ved semesterstart.

VURDERING

Arbeidskrav

Ved semesterstart vil det bli kunngjort nærmere detaljer om oppgaver og arbeidskrav som må gjennomføres i hvert semester og være godkjent før studenten kan fremstille seg til vurdering.

Det første studieåret har G2NAT111 blant annet objektsamling, geologirapport og feltrapport som arbeidskrav.

Arbeidskravene tilknyttet G2NAT112 det andre studieåret omfatter laglaboratorie- og HMS-kurs, kjemirapporter, fysikkrapporter og et undervisningsopplegg som gjennomføres i praksisopplæringen og godkjennes av faglærer og praksislærer i fellesskap.

Avsluttende vurdering

Den avsluttende vurderingen består av to deleksamener som vektles likt ved fastsettelse av samlet karakter i Naturfag 1 når begge deleksamener er bestått.

2.semester:

G2NAT111 Muntlig prøve, (15 stp), A-F, 50%

4. semester:

G2NAT112 Skriftlig eksamen, 4 timer (15 stp), A-F, 50%

Vurderingsuttrykk

For eksamenene brukes bokstavkarakter på skala fra A-F, hvor A er beste karakter og E er laveste ståkarakter.

Hjelpemidler til eksamen

Penn, blyant, viskelær, linjal, kalkulator, aktuelle tabeller og formelsamling.

LITTERATUR

Oversikt over obligatorisk fagstoff og støttelitteratur kunngjøres ved semesterstart.

G2SAM110 G2SAM111 G2SAM112	Samfunnsfag 1 for 5.-10.trinn Skriftlig prøve – vår første år Muntlig prøve – vår andre år	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	Grunnskolelærerutdanning for 5. – 10. trinn	HØST/VÅR 2011/2013

Grunnskolefaget samfunnsfag skal legge grunnlag for en bred forståelse av samspillet mellom mennesker, grupper og samfunn i ulike tidsepoker og i ulike deler av verden. Faget skal fremme et aktivt engasjement for demokrati, menneskerettigheter og faget skal vektlegge bl.a. toleranse og respekt for ulike kulturer. Reflektert, kritisk og begrunnet holdningsdanning er derfor en viktig oppgave for en lærer i samfunnsfag.

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- har kunnskap om ungdoms historieforståelse og historiebruk
- kjenner til undervisningspraksis og -utfordringer i samfunnsfag på 5.-10. trinn
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barne- og ungdomsårene
- har kunnskap om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi
- har kunnskap om barns og unges rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om klima, miljø, ressurs og ressurskonflikter nasjonalt og internasjonalt
- har kunnskap om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge, Sapmi og verden fra antikken til i dag
- har kunnskap om ulike samfunn, kulturer og historiske vilkår
- har kunnskap om arbeidsliv og verdiskaping
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige teorier og metoder
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige kilder i faget og kritisk vurdering av disse

FERDIGHETER

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i geografi, historie og samfunnskunnskap i henhold til gjeldende læreplan og kritisk vurdere egen undervisning
- kan beskrive og analysere livsformer og levekår i ulike deler av verden
- kan fremme elevenes evne til nyskaping og kreativitet i arbeidet med samfunnsfaglige spørsmål
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan planlegge, lede og vurdere elevs læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen, ulike behov og kulturell og språklig bakgrunn
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene

- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen, og bidra til at elevene kan forholde seg aktivt og kritisk til digitale medier
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget
- kan bruke og vurdere relevansen av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan forstå aktuelle samfunnsforhold i et historisk perspektiv
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns og ungdoms forståelse av faget

INNHOOLD

Emnet omfatter sentrale deler fra fagområdene historie, geografi og samfunnskunnskap, og legger vekt på følgende tema:

- Sentrale teoretiske perspektiver i samfunnsfagene
- Det norske politiske systemet
- Økonomiske og sosiale forhold i Norge
- Det flerkulturelle samfunn
- Konflikter og endring i norsk og europeisk historie
- Den kalde krigen
- Nord-sørkonflikten og andre globale spørsmål
- Fagdidaktikk
- Arbeid med grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag

De fagdidaktiske temaene vil vektlegge mellomtrinnet første studieår og ungdomstrinnet andre studieår, for å tilpasse seg studentenes praksisopplæring.

LÆRINGSAKTIVITETER

I tillegg til ordinære forelesninger legges det opp til aktiv deltagelse fra studentenes side gjennom blant annet diskusjoner, muntlige framføringer og ekskursjoner.

Studentenes erfaringer fra praksisopplæringen trekkes inn i undervisning og arbeidsoppgaver.

DELTAGELSE

Tilgang til eksamen forutsetter at alle arbeidskrav er godkjent, og det er dokumentert fram møte til minst 80 prosent av undervisningen (jfr programplan for utdanningen).

Studiet forutsetter aktiv bruk av Fronter.

VURDERING

Arbeidskrav

Studentene skal gjøre 4 arbeidskrav i Samfunnsfag 1. Det er to arbeidskrav knyttet til G2SAM111 i første studieår. Der er også to arbeidskrav knyttet til G2SAM112, ett av disse er et undervisningsopplegg som skal gjennomføres og godkjennes i praksis av faglærer og praksislærer sammen.

Arbeidskravene må være levert/gjennomført innen de frister som blir angitt i semesterplanen og være godkjent for at studenten skal kunne vurderes i emnet.

Avsluttende vurdering

2.semester:

G2SAM111 Skriftlig prøve, 6 timer (15 stp), A-F, 50%

4.semester:

G2SAM112 Muntlig prøve, (15 stp), A-F, 50%

Når begge eksamener er bestått, gis det en samlet karakter i Samfunnsfag 1 hvor karakteren fra hver vurderingsenhet inngår med 50 %.

Vurderingsuttrykk

Det benyttes gradert karakterer, A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

LITTERATUR

1. studieår – med forbehold om endringer før studiestart:

Børhaug, Kjetil, Jonas Christophersen og Tone Aarre (2008): *Introduksjon til samfunnskunnskap. Fagstoff og didaktikk*. Oslo: Samlaget. (s. 13 - s. 38, s. 101 – s. 300)

Kompendium I (2010): *Perspektiver og forklaringer i samfunnsfagene*. HiBu.

Kompendium II (2010): *Fagdidaktikk*. HiBu.

Kompendium III (2010): *Det flerkulturelle samfunn*. HiBu.

Pensumlitteratur for 2. studieår vil foreligge i løpet av vårsemesteret 2011.